

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำมาเสนอในบทนี้ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งครูหัวหน้าสาขาวิชาและครูทั่วไป ผลการวิเคราะห์อัตราการจ้างงานของครู พร้อมทั้งข้อคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอัตราการจ้างงาน และปัญหาที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของครู

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

ตารางที่ 7

จำนวนครูหัวหน้าสาขาวิชาแยกตามเพศและขนาดของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
โรงเรียนขนาดเล็ก	4	36.36	7	63.64	11	100.00
โรงเรียนขนาดกลาง	2	8.70	21	91.30	23	100.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	5	22.73	17	77.27	22	100.00
รวม	11	19.64	45	80.36	56	100.00

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นถึงเพศของหัวหน้าสายวิชาว่ามีครูชาย 11 คน (19.64%) และครูหญิง 45 คน (80.36%) เมื่อแยกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว โรงเรียนขนาดเล็กจะมีครูหัวหน้าสายวิชาที่เป็นชาย 4 คน (36.36%) เป็นหญิง 7 คน (63.64%) ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีครูหัวหน้าสายวิชาเป็นชาย 2 คน (8.70%) เป็นหญิง 21 คน (91.30%) และโรงเรียนขนาดใหญ่มีครูหัวหน้าสายวิชาเป็นชาย 5 คน (22.73%) เป็นหญิง 17 คน (77.27%)

ตารางที่ 8

จำนวนครูแยกตามเพศและขนาดของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
โรงเรียนขนาดเล็ก	19	38.78	30	61.22	49	100.00
โรงเรียนขนาดกลาง	19	16.24	98	83.76	117	100.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	25	15.62	135	84.38	160	100.00
รวม	63	19.33	263	80.67	326	100.00

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงเพศของครูว่า มีครูชาย 63 คน (19.33%) และครูหญิง 263 คน (80.67%) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแยกตามขนาดของโรงเรียนจะเห็นว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูชาย 19 คน (38.78%) ครูหญิง 30 คน (61.22%) ในโรงเรียนขนาดกลางมีครูชาย 19 คน (16.24%) และครูหญิง 98 คน (83.76%) ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีครูชาย 25 คน (15.62%) และครูหญิง (84.38%) ขอนาสังเกตคือโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก มีครูชายมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

อายุ

ตารางที่ 9

อายุของครูที่ขอแบบสอบถาม

อายุ	ครูหัวหน้าสายวิชา		ครู	
	จำนวน	%	จำนวน	%
21 - 25	-	-	6	1.84
26 - 30	3	5.36	46	14.11
31 - 35	14	25.00	126	38.65
36 - 40	15	26.78	67	20.55
41 - 45	13	23.21	38	11.66
46 - 50	3	5.36	19	5.83
51 ปีขึ้นไป	8	14.29	29	7.36
ค่าเฉลี่ย		39.70		36.48
รวม	56	100.00	326	100.00

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าครูหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31-45 ปี (74.99%) อายุเฉลี่ยของครูหัวหน้าสายวิชาเท่ากับ 39.70 ปี ครูส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26 - 40 ปี (73.31%) อายุเฉลี่ยของครูเท่ากับ 36.48 ปี ขอนาสังเกตคือโดยเฉลี่ยหัวหน้าสายวิชาอาวุโสกว่าครู

ระยะเวลาที่ทำการสอน

ตารางที่ 10

ระยะเวลาที่ทำการสอนของครูที่สอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่ทำการสอน	ครูที่หน้าสายวิชา		ครู	
	จำนวน	%	จำนวน	%
1 - 5	-	-	24	7.36
6 - 10	14	25.00	99	30.37
11 - 15	13	23.21	90	27.60
16 - 20	15	26.78	59	18.11
21 - 25	8	14.29	27	8.28
26 - 30	2	3.57	12	3.68
31 ปี ขึ้นไป	4	7.15	15	4.60
ค่าเฉลี่ย	16.91		13.96	
รวม	56	100.00	326	100.00

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าครุภัณฑ์สายวิชาส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำการสอนระหว่าง 6 - 20 ปี (74.99%) ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาทำการสอนของครุภัณฑ์สายวิชาเท่ากับ 16.91 ปี

ครุส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำการสอนระหว่าง 6 - 20 ปี (76.08%) เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยของระยะเวลาทำการสอนของครุภัณฑ์ 13.96 ปี แสดงว่าหัวหน้าสายวิชามักจะมีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่าครูโดยทั่วไป

ที่น่าสนใจ คือ ...ไม่มีหัวหน้าสายวิชาคนใดที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า

5 ปี

วุฒิ

ตารางที่ 11

วุฒิของครูผู้สอนแบบสหตาม

วุฒิ	หัวหน้าสาขาวิชา		รวม		ครู		รวม	
	ชาย	หญิง	จำนวน	%	ชาย	หญิง	จำนวน	%
ปริญญาโท								
ต่างประเทศ	-	1	1	1.79	1	1	2	0.61
ในประเทศ	-	-	-	-	2	3	5	1.54
ปริญญาตรี								
สองปริญญา	1	8	9	16.07	2	23	25	7.67
ปริญญาเดียว	7	25	32	57.14	31	132	163	50.00
ต่ำกว่าปริญญาตรี								
มีวุฒิทางครู	3	11	14	25.00	25	100	125	38.34
ไม่มีวุฒิทางครู	-	-	-	-	2	4	6	1.84
รวม	11	45	56	100.00	63	263	326	100.00

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่ (57.14%) มีวุฒิปริญญาตรี
ปริญญาโท รองลงมาคือหัวหน้าสาขาวิชาที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (25.00%) ส่วนผู้ที่ม
วุฒิปริญญาโทมีเพียง 1.79% ซึ่งเป็นวุฒิปริญญาโทต่างประเทศ

ครูส่วนใหญ่ (50.00%) มีวุฒิปริญญาตรีปริญญาโท รองลงมาคือครูที่มีวุฒิต่ำกว่า
ปริญญาตรี (38.34%) มีครูเพียง 1.84% ที่ไม่มีวุฒิทางคร
ที่นำสังเกตคือทั้งหัวหน้าสาขาและครูส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี

ตำแหน่งหน้าที่ สายวิชา และระดับชั้นที่ทำการสอนของบุคลากร

ตารางที่ 12

จำนวนบุคลากรที่สอนตามตำแหน่งหน้าที่
และขนาดของโรงเรียน

ตำแหน่งหน้าที่	ร.ร. ขนาดเล็ก		ร.ร. ขนาดกลาง		ร.ร. ขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	6	20.00	13	43.33	11	36.67	30	100.00
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	1	25.00	1	25.00	2	50.00	4	100.00
หัวหน้าสายวิชา	11	19.64	23	41.07	22	39.28	56	100.00
ครูบรรณารักษ์	1	16.67	3	50.00	2	33.33	6	100.00
ครูแนะแนว	2	50.00	-	-	2	50.00	4	100.00
ครูธุรการ	2	22.22	3	33.33	4	44.45	9	100.00
ครูที่ทำการสอน	43	14.19	110	36.30	150	49.51	303	100.00
รวม	66	16.02	153	37.14	193	46.84	412	100.00

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นครูโรงเรียน
ขนาดเล็ก 16.02% โรงเรียนขนาดกลาง 37.14% และโรงเรียนขนาดใหญ่ 46.84%
ผู้ตอบที่เป็นอาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 20.00% โรงเรียนขนาด
กลาง 43.33% และในโรงเรียนขนาดใหญ่ 36.67%
ผู้ตอบที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางจำนวน
25% เท่ากัน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 50.00%
ผู้ตอบที่เป็นหัวหน้าสาขาวิชา ในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 19.64% โรงเรียนขนาด
กลาง 41.07% และโรงเรียนขนาดใหญ่ 39.28%
ผู้ตอบที่เป็นครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 16.67% โรงเรียนขนาด
กลาง 50.00% และโรงเรียนขนาดใหญ่ 33.33%
ผู้ตอบที่เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่จำนวน 50.00% เท่ากัน
ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางไม่มีผู้ตอบที่เป็นครูแนะแนว

ตารางที่ 13

จำนวนครูจำแนกตามสายวิชาและระดับชั้นที่ทำการสอน

ลักษณะงาน	ร.ร. ขนาดเล็ก		ร.ร. ขนาดกลาง		ร.ร. ขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
สอนม.ศ.ศน 1								
สายวิชา	14	32.56	45	40.91	65	43.34	124	40.92
สอนม.ศ.ปลาย 1								
สายวิชา	10	23.25	28	25.46	32	21.33	70	23.10
สอนม.ศ.ศน 2								
สายวิชา	4	9.30	12	10.91	17	11.33	33	10.89
สอนม.ศ.ปลาย 2								
สายวิชา	5	11.62	8	7.27	9	6.00	22	7.26
สอนทั้งม.ศ.ศนและ								
ม.ศ.ปลาย	10	23.25	17	15.45	27	18.00	54	17.82
รวม	43	100.00	110	100.00	150	100.00	303	100.00

ตารางที่ 13 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูส่วนใหญ่สอนระดับ ม.ศ.ต้น หรือม.ศ.ปลาย 1 สายวิชา (55.81%) ครูที่สอน 2 สายวิชาในระดับม.ศ.ต้น หรือม.ศ.ปลายมีประมาณ 21%

โรงเรียนขนาดกลาง ครูส่วนใหญ่สอนระดับ ม.ศ.ต้นหรือ ม.ศ.ปลาย 1 สายวิชา (76.37%) ครูที่สอน 2 สายวิชาในระดับม.ศ.ต้นหรือม.ศ.ปลายมีประมาณ 18%

โรงเรียนขนาดใหญ่ ครูส่วนใหญ่สอนระดับ ม.ศ.ต้นหรือม.ศ.ปลาย 1 สายวิชา (64.67%) ครูที่สอน 2 สายวิชาในระดับม.ศ.ต้นหรือม.ศ.ปลายมีประมาณ 17% ข้อที่น่าสนใจก็คือ ครูส่วนมากในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทเป็นครูสอนระดับม.ศ.ต้นหรือม.ศ.ปลาย 1 สายวิชา

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูสอนระดับม.ศ.ต้น 1 สายวิชา (40.92%) และมีครูที่สอนระดับม.ศ.ปลาย 2 สายวิชาน้อยกว่าครูสอนระดับอื่น ๆ (7.26%)

ความสนใจของครูเกี่ยวกับการอ่านวารสารและการเป็นสมาชิกของสมาคม

ตารางที่ 14

จำนวนครูที่สนใจอ่านวารสารทางการศึกษา

ความสนใจ	ร.ร. ขนาดเล็ก		ร.ร. ขนาดกลาง		ร.ร. ขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อ่านวารสาร	40	66.67	92	65.71	125	68.68	257	67.28
ไม่อ่านวารสาร	20	33.33	48	34.29	57	31.32	125	37.72
รวม	60	100.00	140	100.00	182	100.00	382	100.00

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ของโรงเรียนทุกขนาดสนใจอ่านวารสารทางการศึกษาในอัตราที่ใกล้เคียงกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก 66.67% โรงเรียนขนาดกลาง 65.71% และโรงเรียนขนาดใหญ่ 68.68%

ครูส่วนมาก (91.48%) สนใจอ่านวารสารทางการศึกษาในประเทศไทย ได้แก่ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ วิทยาจารย์ วิทยาสาร มิตรครู จันทรเกษม รัชพฤกษ์ ศูนย์ศึกษา และ พัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น ส่วนวารสารทางการศึกษาของต่างประเทศมีผู้อ่านประมาณ 8.52% ได้แก่ Knowledge, Finding out, Collins General Knowledge, Australian Journal of Education เป็นต้น

ตารางที่ 15

จำนวนครูที่เป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ

สภาครู	ร.ร. ขนาดเล็ก		ร.ร. ขนาดกลาง		ร.ร. ขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เป็นสมาชิกสมาคม	23	38.33	52	37.14	74	40.66	149	39.01
ไม่เป็นสมาชิก-								
สมาคมใด	37	61.67	88	62.86	108	59.34	233	60.99
รวม	60	100.00	140	100.00	182	100.00	382	100.00

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ของโรงเรียนทุกขนาดไม่สนใจเป็นสมาชิกสมาคมใด ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 61.67% โรงเรียนขนาดกลาง 62.86% โรงเรียนขนาดใหญ่ 59.34%

สำหรับกาารเป็นสมาชิกของสมาคม ครูโรงเรียนต่าง ๆ ก็มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 38.33% ขนาดกลาง 37.14% และขนาดใหญ่ 40.66%

ครูส่วนใหญ่ (90.61%) เป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่า ส่วนที่เหลือ (9.39%) เป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ ได้แก่ สมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมการศึกษา สมาคมสตรีอุดมศึกษา สมาคมสุขภาพจิต และสมาคมชาวสวน เป็นต้น

การบรรจุครูเข้าทำงาน

ตารางที่ 16

การบรรจุครูเข้าทำงาน

การบรรจุครู เข้าทำงาน	ร.ร. ขนาดเล็ก		ร.ร. ขนาดกลาง		ร.ร. ขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
สอนและทำงาน								
ตรงสาขาวิชา	58	96.67	122	87.14	158	86.81	338	88.48
สอนและทำงาน ไม่ตรงสาขาวิชา	2	3.33	18	12.86	24	13.19	44	11.52
รวม	60	100.00	140	100.00	182	100.00	382	100.00

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดสามารถบรรจุครูเข้าทำการสอนและทำงานได้ตรงตามสาขาวิชาที่ได้ออกมาเป็นส่วนมาก (88.48%)

โรงเรียนขนาดเล็กบรรจุครูเข้าทำงานได้ตรงตามสาขาวิชา 96.67% โรงเรียนขนาดกลาง บรรจุครูเข้าทำงานได้ตรงตามสาขาวิชา 87.14% และโรงเรียนขนาดใหญ่ บรรจุครูเข้าทำงานตรงตามสาขาวิชาใกล้เคียงกับโรงเรียนขนาดกลางคือ 88.48 %

น่าสังเกตว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สามารถบรรจุครูเข้าทำงานได้ตรงตามสาขาวิชา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

อัตราการทำงานของครูหัวหน้าสาขาวิชาและครูอื่น ๆ

ตารางที่ 17

อัตราการสอนของครูหัวหน้าสาขาวิชา

ประเภทโรงเรียน	อัตราการสอนคิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัชฌิมฐาน	ค่าเฉลี่ย
โรงเรียนขนาดเล็ก	10-22	16	16	17.27
โรงเรียนขนาดกลาง	12-29	18	18	18.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	8-26	18	18	17.00

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า อัตราการสอนคิดเฉลี่ยเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ของหัวหน้าสาขาวิชา โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราใกล้เคียงกัน คือ 17.27 และ 17.00 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีอัตราแตกต่างไปบ้างเล็กน้อย คือ 18.00

โรงเรียนขนาดเล็ก มีหัวหน้าสาขาวิชาที่ทำการสอนตั้งแต่ 10 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และหัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่สอน 16 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

โรงเรียนขนาดกลาง มีหัวหน้าสาขาวิชาที่ทำการสอนตั้งแต่ 12 - 29 ชั่วโมง และหัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่สอน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีหัวหน้าสาขาวิชาที่ทำการสอนตั้งแต่ 8 - 26 ชั่วโมง และหัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่สอน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตารางที่ 18

เปรียบเทียบอัตราการสอนของหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือก
จากการสุ่มตัวอย่างและโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย

ประเภทโรงเรียน	สุ่มตัวอย่าง	ศึกษาเฉพาะราย
โรงเรียนขนาดเล็ก	17.27	15.25
โรงเรียนขนาดกลาง	18.00	15.50
โรงเรียนขนาดใหญ่	17.00	17.46

ตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 17.27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย เท่ากับ 15.25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดกลางที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย เท่ากับ 15.50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย เท่ากับ 17.46 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

น่าสังเกตว่า อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างมีอัตราสูงกว่าอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย และในโรงเรียนขนาดใหญ่ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย มีอัตราสูงกว่า อัตราการสอนของหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง

จากการเปรียบเทียบอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย (จำนวน 6 โรงเรียน) แสดงให้เห็นว่าอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาไม่แตกต่างกันมาก หอจะสรุปได้ว่า ขอมติที่ได้รับจากการคอมเม้นท์สอบถามของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเชื่อถือได้พอสมควร

ตารางที่ 19

อัตราการทำงานของครูหัวหน้าสาขาวิชา

ประเภทโรงเรียน	อัตราการทำงานต่อสัปดาห์					
	งานสอน		งานอื่น		รวม	
	ชั่วโมง	%	ชั่วโมง	%	ชั่วโมง	%
โรงเรียนขนาดเล็ก	17.27	79.95	4.33	20.05	21.60	100.00
โรงเรียนขนาดกลาง	18.00	69.98	7.72	30.02	25.72	100.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	17.00	65.61	8.91	34.39	25.91	100.00

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นอัตราการทำงานของครูหัวหน้าสาขาวิชาเกี่ยวกับงานสอน และงานอื่น (งานวิชาการ ชุกรการ ปกครองและแนว และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) ปรากฏว่าหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราการทำงานคิดเฉลี่ยแล้วใกล้เคียงกันคือ 25.72 และ 25.91 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีอัตราการทำงานรวมทั้งงานสอนกับงานอื่นน้อยกว่า คือ 21.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

การทำงานอื่นของหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราใกล้เคียงกันคือ 7.72 และ 8.91 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดเล็กทำงานอื่น 4.33 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เป็นที่น่าสังเกตว่า หัวหน้าสาขาวิชาโรงเรียนขนาดเล็ก ทำงานอื่นน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ประมาณ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากการตรวจแบบสอบถามผู้วิจัยพบว่า หัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำงานด้านปกครองและแนว และงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยเฉลี่ยแล้วน้อยกว่าหัวหน้าสาขาวิชาของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตารางที่ 20

อัตราการสอนของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	อัตราการสอนคิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	ที่สี่	ฐานนิยม	มัชฌิม	ค่าเฉลี่ย
โรงเรียนขนาดเล็ก	14 - 22	18	18	17.46
โรงเรียนขนาดกลาง	12 - 25	18	18	18.50
โรงเรียนขนาดใหญ่	13 - 26	18	18	18.36

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีอัตราการสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ ครูส่วนมากทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่สอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง (ค่าฐานนิยม) ครูโรงเรียนขนาดเล็กคิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 17.46 ชั่วโมง ครูโรงเรียนขนาดกลางคิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 18.50 ชั่วโมง ครูโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 18.36 ชั่วโมง

มีส่วนที่แตกต่างกันเล็กน้อย ระหว่างโรงเรียน 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีครูที่สอนตั้งแต่ 14 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โรงเรียนขนาดกลางมีครูที่สอนตั้งแต่ 12 - 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และโรงเรียนขนาดใหญ่มีครูที่ทำการสอนตั้งแต่ 13 - 26 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ น่าสังเกตว่าขนาดของโรงเรียนมิได้มีส่วนทำให้อัตราการสอนของครูแตกต่างกัน

ตารางที่ 21

อัตราการทำงานของครู

ประเภทโรงเรียน	อัตราการทำงานต่อสัปดาห์					
	งานสอน		งานอื่น		รวม	
	ชั่วโมง	%	ชั่วโมง	%	ชั่วโมง	%
โรงเรียนขนาดเล็ก	17.46	79.22	4.58	20.78	22.04	100.00
โรงเรียนขนาดกลาง	18.50	77.80	5.28	22.20	23.78	100.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	18.36	80.50	4.45	19.50	22.81	100.00

ตารางที่ 21 แสดงให้เห็นอัตราการทำงานของครูเกี่ยวกับงานสอนและงาน
ด้านอื่น (ด้านวิชาการ ข้าราชการ ปกครองและแนว และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) ปรากฏว่าครู
มีอัตราการทำงานแตกต่างกันเล็กน้อยคือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีอัตราการทำงานโดยเฉลี่ย
22.04 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูโรงเรียนขนาดกลางมีอัตราการทำงานโดยเฉลี่ย 23.78 ชั่วโมง
ต่อสัปดาห์ ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอัตราการทำงาน 22.81 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สำหรับงานด้านอื่นครูโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ มีอัตราใกล้เคียงกันมาก
คือ 4.58 และ 4.45 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนครูโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันเล็กน้อยคือ
5.28 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตารางที่ 22

อัตราการสอนของครูที่สอนหนึ่งสายวิชาจำแนกตามรายวิชา

วิชา	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดใหญ่		
	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย
ภาษาไทย	15-20	17.5	17.50	12-23	18	18.00	18-21	18	19.00
ภาษาต่างประเทศ-									
ประเทศ	14-20	17	17.00	15-24	18	18.09	13-20	18	17.61
คณิตศาสตร์	18-20	19	19.00	15-24	18	18.61	15-25	18	18.42
วิทยาศาสตร์	16-20	17	17.50	15-23	18	18.71	14-21	18	18.33
สังคมศึกษา	15-21	16.5	17.25	15-20	17.5	17.33	13-21	18	17.73
พลานามัย	14-18	16	16.00	20-22	20	20.66	20-25	22.5	22.50
ศิลปะศึกษา-									
ศิลปปฏิบัติ	14-22	17	17.01	16-25	20	20.28	15-26	20	20.54

ตารางที่ 22 แสดงให้เห็นพิสัยและค่าเฉลี่ยของอัตราการสอนของครูแต่ละวิชาตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก วิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา - ศิลปปฏิบัติ พละนามัย พิสัยและอัตราเฉลี่ยของการสอนของครูใกล้เคียงกันมาก คือ วิชาภาษาไทย มีครูที่สอนระหว่าง 15 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ย สัปดาห์ละ 17.50 ชั่วโมง วิชาภาษาต่างประเทศ มีครูที่สอนระหว่าง 14 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 17 ชั่วโมง ครุวิทยาศาสตร์สอนระหว่าง 16 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 17.50 ชั่วโมง สังคมศึกษา มีครูสอนระหว่าง 15 - 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 17.25 ชั่วโมง วิชาศิลปะศึกษา - ศิลปปฏิบัติ มีครูสอนระหว่าง 14 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 17.01 ชั่วโมง วิชาพละนามัย มีครูสอนระหว่าง 14 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 16 ชั่วโมง

ที่น่าสนใจคือ ครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็กมีครูสอนระหว่าง 18 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนกิตเฉลี่ยสัปดาห์ละ 19 ชั่วโมง นับว่าเป็นอัตราสอนที่สูงกว่าวิชาอื่น ในโรงเรียนขนาดเดียวกัน

โรงเรียนขนาดกลาง วิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา พิสัยและอัตราการสอนของครูใกล้เคียงกันมาก คือวิชาภาษาไทย มีครูสอนระหว่าง 12 - 23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง วิชาภาษาต่างประเทศ มีครูสอนระหว่าง 15 - 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18.09 ชั่วโมง วิชาคณิตศาสตร์มีครูสอนระหว่าง 15 - 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูกิจเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18.61 ชั่วโมง วิชาวิทยาศาสตร์มีครู

สอนระหว่าง 15 - 23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 18.71 ชั่วโมง วิชาสังคมศึกษามีครูสอนระหว่าง 15 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 17.33 ชั่วโมง

สำหรับอัตราการสอนของครูพลานามัย และครูศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติ มีอัตราการสอนที่แตกต่างไปบ้างไม่มากนัก คือ วิชาพลานามัย มีครูสอนตั้งแต่ 20 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 20.66 ชั่วโมง วิชาศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติมีครูสอนระหว่าง 16 - 25 ชั่วโมง และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 20.28 ชั่วโมง

โรงเรียนขนาดใหญ่ วิชาภาษาต่างประเทศและวิชาสังคมศึกษามีอัตราการสอนที่ใกล้เคียงกัน คือวิชาภาษาต่างประเทศ มีครูสอนระหว่าง 13 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 17.61 ชั่วโมง วิชาสังคมศึกษามีครูสอนระหว่าง 13 - 21 ชั่วโมง และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 17.73 ชั่วโมง

วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีอัตราการสอนที่ใกล้เคียงกัน คือวิชาภาษาไทย มีครูสอนระหว่าง 18 - 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 19 ชั่วโมง วิชาคณิตศาสตร์มีครูสอนระหว่าง 15 - 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 18.42 ชั่วโมง วิชาวิทยาศาสตร์มีครูสอนระหว่าง 14 - 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อย สัปดาห์ละ 18.33 ชั่วโมง

วิชาพลานามัย และศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติ มีอัตราการสอนโดยเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน แม้พิสัยจะแตกต่างกันไปบ้าง คือวิชาพลานามัย มีครูสอนระหว่าง 20 - 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 22.50 ชั่วโมง วิชาศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติ มีครูสอนระหว่าง 15 - 26 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนของครูคึกเฉื่อยสัปดาห์ละ 20.54 ชั่วโมง

ถ้าเปรียบเทียบอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในแต่ละสายวิชาตามขนาดของโรงเรียน จะเห็นว่า มีบางวิชาที่อัตราการสอนใกล้เคียงกันมาก และมีบางวิชาที่อัตราการสอนแตกต่างกันไปบ้าง

วิชาภาษาไทย อัตราการสอนโดยเฉลี่ยแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย คือโรงเรียนขนาดเล็ก 17.50 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลาง 18.00 ชั่วโมง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 19 ชั่วโมง

วิชาภาษาต่างประเทศ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือโรงเรียนขนาดเล็ก 17 ชั่วโมง ขนาดกลาง 18.09 ชั่วโมง และขนาดใหญ่ 17.61 ชั่วโมง

วิชาคณิตศาสตร์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือโรงเรียนขนาดเล็ก 19 ชั่วโมง ขนาดกลาง 18.61 ชั่วโมง และขนาดใหญ่ 18.42 ชั่วโมง

วิชาวิทยาศาสตร์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือโรงเรียนขนาดเล็ก 17.50 ชั่วโมง ขนาดกลาง 18.71 ชั่วโมง และขนาดใหญ่ 18.33 ชั่วโมง

วิชาสังคมศึกษา อัตราการสอนโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คือโรงเรียนขนาดเล็ก 17.25 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลาง 17.33 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดใหญ่ 17.73 ชั่วโมง

วิชาพลานามัย อัตราการสอนโดยเฉลี่ยแตกต่างกันมาก คือโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราเฉลี่ยเพียง 16 ชั่วโมง ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 20.66 ชั่วโมง และโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 22.50 ชั่วโมง

วิชาศิลปะศึกษา - ศิลปปฏิบัติ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ใกล้เคียงกัน คือ 20.28 และ 20.54 ชั่วโมงตามลำดับ แต่อัตราการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กต่ำกว่า คือมีค่าเฉลี่ยเพียง 17.01 ชั่วโมง

ตารางที่ 23

อัตราการสอบของครูที่จบสายวิชาเดียว จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้นที่ ครูสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดใหญ่		
	พิสัย	ฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	ฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	ฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย
ม.ก.คน	14-22	20	17.92	15-25	18	18.17	15-26	18	19.48
ม.ศ.ปลาย	14-20	15,16	16.30	12-23	16	17.21	13-25	18	17.34

ตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ในระดับม.ศ.ต้น โรงเรียนขนาดเล็กครูทำการสอนระหว่าง 14 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูส่วนมากสอนสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง และอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 17.92 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลางมีครูที่ทำการสอนระหว่าง 15 - 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูส่วนมากสอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง และอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 18.17 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดใหญ่ครูทำการสอนระหว่าง 15-26 ชั่วโมง ครูส่วนมากสอน 18 ชั่วโมง เช่นเดียวกับ โรงเรียนขนาดกลาง อัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 19.48 ชั่วโมง

ในระดับม.ศ.ปลาย ครูโรงเรียนขนาดเล็กทำการสอนระหว่าง 14-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูส่วนมากสอน 15 และ 16 ชั่วโมง อัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 16.30 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลาง ครูทำการสอนระหว่าง 12 - 23 ชั่วโมง ครูส่วนมากสอนสัปดาห์ละ 16 ชั่วโมง และอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 17.21 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดใหญ่ครูสอนระหว่าง 13 - 25 ชั่วโมง ครูส่วนมากสอน 18 ชั่วโมง อัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 17.34 ชั่วโมง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูส่วนมากในระดับม.ศ.ต้น ของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีอัตราการสอนเท่ากับคือ สัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง ส่วนครูโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราการสอนมากกว่า คือ สัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง

ครูส่วนมากในระดับม.ศ.ปลายของโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีอัตราการสอนใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กครูสอนสัปดาห์ละ 15 หรือ 16 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลางครูสอนสัปดาห์ละ 16 ชั่วโมง ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราการสอนมากกว่า คือ 18 ชั่วโมง

ครูส่วนมากในระดับ ม.ศ.ต้นของโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางสอนมากกว่าครูส่วนมากในระดับม.ศ.ปลาย (ถ้าวัดฐานนิยม) แต่ครูส่วนมากของโรงเรียนขนาดใหญ่ในระดับม.ศ.ต้นและม.ศ.ปลายสอนเท่ากับคือ 18 ชั่วโมง แม้อัตราเฉลี่ยของการสอนจะแตกต่างกัน คือ 19.48 และ 17.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 24

อัตราการสอนของครูที่สอนมากกว่าหนึ่งสาขาวิชา

ระดับชั้นที่ ครูสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดใหญ่		
	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ย
ม.ศ.ศบ	15-21	19	18.50	14-24	18	18.25	15-22	18	18.47
ม.ศ.ปลาย	14-20	16	16.60	14-20	19	18.37	18-20	18	18.44

ตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ในระดับม.ศ.ต้น ครูที่สอนมากกว่าหนึ่งสายวิชาในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำการสอนระหว่าง 15 - 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูเท่ากับ 18.50 ชั่วโมง ครูโรงเรียนขนาดกลางทำการสอนระหว่าง 14-24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราเฉลี่ยในการสอนเท่ากับ 18.25 ชั่วโมง ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ทำการสอนระหว่าง 15 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราเฉลี่ยในการสอนเท่ากับ 18.47 ชั่วโมง

ในระดับม.ศ.ปลาย ครูโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีครูทำการสอนระหว่าง 14 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่ากัน แต่อัตราเฉลี่ยในการสอนต่างกัน คือโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 16.60 แต่โรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 18.37 ชั่วโมง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีพิสัยของการสอนเท่ากับ 18 - 20 ชั่วโมง แต่อัตราเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกัน ครูโรงเรียนขนาดกลางคือ 18.44 ชั่วโมง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในระดับม.ศ.ต้น ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีอัตราเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกัน คือ ขนาดเล็ก 18.50 ขนาดกลาง 18.25 และขนาดใหญ่ 18.47

ในระดับม.ศ.ปลาย ครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีอัตราเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกันคือ 18.37 และ 18.44 ชั่วโมงตามลำดับ แต่ครูโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราเฉลี่ยในการสอนต่ำกว่าคือ 16.60 ชั่วโมง

ถ้านำอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูที่สอนหนึ่งสายวิชา และมากกว่าหนึ่งสายวิชา มาเปรียบเทียบกัน จะเห็นว่า ในระดับม.ศ.ต้น ครูโรงเรียนขนาดกลางสอนใกล้เคียงกันมาก (18.17 และ 18.25) ส่วนครูโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่แตกต่างกันเล็กน้อย (ขนาดเล็ก 17.92 และ 18.50 ขนาดใหญ่ 19.48 และ 18.47)

ในระดับ ม.ศ.ปลาย ครูโรงเรียนขนาดเล็กสอนใกล้เคียงกันมาก (16.30 และ 16.60) ครูโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ที่สอนสองสายวิชา มีอัตราการสอนมากกว่าครูที่สอนหนึ่งสายวิชาในโรงเรียนขนาดเดียวกัน (ขนาดกลาง 18.37 และ 17.21 ขนาดใหญ่ 18.44 และ 17.34)

ตารางที่ 25

อัตราการสอนของครูที่สอนทั้งม.ศ.ต้นและม.ศ.ปลาย

ประเภทโรงเรียน	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์		
	พิสัย	มัชฌิม	ค่าเฉลี่ย
โรงเรียนขนาดเล็ก	14 - 22	18	18.00
โรงเรียนขนาดกลาง	15 - 25	18	18.88
โรงเรียนขนาดใหญ่	15 - 22	18	17.77

ตารางที่ 25 แสดงให้เห็นถึงอัตราการสอนของครูที่สอนทั้ง ม.ศ.ต้น และม.ศ.ปลาย ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำการสอนตั้งแต่ 14 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนครูโรงเรียนขนาดกลาง ทำการสอนตั้งแต่ 15 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และโรงเรียนทั้ง 2 ขนาดมีค่าเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก 18.00 โรงเรียนขนาดกลาง 18.88 ชั่วโมง-โรงเรียนขนาดใหญ่ครูทำการสอนตั้งแต่ 15 - 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกับโรงเรียนขนาดเล็กคือ 17.77 ชั่วโมง อาจกล่าวได้ว่าอัตราเฉลี่ยในการสอนของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดใกล้เคียงกัน

ถ้านำอัตราเฉลี่ยในการสอนของครูที่สอนระดับชั้นเดียวคือชั้นม.ศ.ต้น(ตารางที่ 29) มาเปรียบเทียบกับครูที่สอน 2 ระดับชั้น (ตารางที่ 25) จะเห็นได้ว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก อัตราเฉลี่ยในการสอนใกล้เคียงกัน (17.92 และ 18.00) และโรงเรียนขนาดกลางก็ใกล้เคียงกัน (18.17 และ 18.88) ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ครูที่สอนระดับชั้นเดียว (ม.ศ.ต้น) มีอัตราการสอนมากกว่า (19.48 และ 17.77)

สำหรับครูที่สอนระดับชั้นเดียว(ม.ศ.ปลาย) และครูที่สอน 2 ระดับชั้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก อัตราเฉลี่ยในการสอนแตกต่างกัน คือครูที่สอน 2 ระดับชั้นสอนมากกว่า (18.00 และ 16.30) และในโรงเรียนขนาดกลางก็เช่นเดียวกัน คือ ครูสอน 2 ระดับชั้นสอนมากกว่า (18.88 และ 17.21) ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราการสอนใกล้เคียงกัน (17.34 และ 17.77)

ตารางที่ 26

เปรียบเทียบอัตราการสอนของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก
จากสุ่มตัวอย่างและโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย

ระดับชั้นที่ครู ทำการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	สุ่มตัว- อย่าง	ศึกษาเฉพาะ ราย	สุ่มตัว- อย่าง	ศึกษาเฉพาะ ราย	สุ่มตัว- อย่าง	ศึกษาเฉพาะ ราย
ม.ศ.ต้น	17.92 18.50*	16.60	18.17 18.25*	17.38	19.48 18.47*	18.08
ม.ศ.ปลาย	16.30 16.60*	17.14	17.21 18.37*	15.86	17.34 18.44*	16.44
ม.ศ.ต้นและม.ศ.- ปลาย	18.00	16.75	18.88	22.00	17.77	17.11

หมายเหตุ : * แสดงถึงค่าเฉลี่ยของอัตราการสอนของครูที่สอน 2 สายวิชา ส่วนที่ไม่
มีดอกจัน หมายถึงอัตราการสอนของครูที่สอนเพียง 1 สายวิชา

ตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ไว้รับคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 17.92 (สอน 1 สายวิชา) และ 18.50 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 16.60 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดกลางที่ไว้รับคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 18.17 (สอน 1 สายวิชา) และ 18.25 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 17.38 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ไว้รับคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 19.48 (สอน 1 สายวิชา) และ 18.47 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 18.08 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ไว้รับคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 16.30 (สอน 1 สายวิชา) และ 16.60 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 17.14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดกลางที่ไว้รับคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 17.21 (สอน 1 สายวิชา) และ 18.37 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 15.86 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ไว้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 17.34 (สอน 1 สายวิชา) และ 18.44 (สอน 2 สายวิชา) ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 16.44 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สำหรับครูที่สอนทั้ง 2 ระดับ คือระดับม.ศ.ต้นและม.ศ.ปลาย อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ไว้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 16.75

ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนของครูโรงเรียนขนาดกลางที่ได้รับการคัดเลือกจากสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 18.88 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ได้รับการคัดเลือกจากสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 17.77 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายเท่ากับ 17.11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างและของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายแตกต่างกัน อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายส่วนมากมีอัตราค่ากว่าอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง มีอัตราการสอนเพียง 2 อัตรา เท่านั้นที่ครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะรายมีอัตราสูงกว่า คือ อัตราการสอนของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ที่สอนระดับม.ศ.ปลาย (17.14) และอัตราการสอนของครูในโรงเรียนขนาดกลาง ที่สอนทั้งระดับม.ศ.ต้นและม.ศ.ปลาย (22.00)

จากการเปรียบเทียบเพิ่มอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่าง และอัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูในโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย (6 โรงเรียน) แสดงให้เห็นว่า อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครูไม่แตกต่างกันมาก พอจะสรุปได้ว่าข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากการสุ่มตัวอย่างเชื่อถือได้พอสมควร

ตารางที่ 27

อัตราการสอนของครูที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ

ตำแหน่งหน้าที่	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	พิสัย	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	ค่าเฉลี่ย
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	12.00	-	14.00	0-12	8.25
บรรณารักษ์	-	15.00	8-10	9.33	7-10	8.50
ครูแนะแนว	13-18	15.20	-	-	10-14	12.00
ครูธุรการ	8-10	9.00	11-13	12.00	4-12	8.00

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นอัตราการสอนของครูที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ คือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนขนาดเล็กสอนสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลางสอนสัปดาห์ละ 14 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดใหญ่คิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 8.25 ชั่วโมง

ครูบรรณารักษ์ โรงเรียนขนาดเล็กสอนสัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 9.33 และ 8.50 ชั่วโมงตามลำดับ

ครูแนะแนว โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่คิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 15.20 และ 12 ชั่วโมงตามลำดับ

ครูธุรการ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเฉลี่ยแล้วสอนสัปดาห์ละ 9, 12 และ 8 ชั่วโมงตามลำดับ

จะเห็นว่าอัตราการสอนของครูตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ แตกต่างกันไปบ้างตามขนาดของโรงเรียน

ความเห็นของอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูเกี่ยวกับอัตราการสอนที่เหมาะสมของครู
ในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ

ตารางที่ 28

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูที่ทำหน้าที่สอนอย่างเดี่ยว

ตำแหน่งหน้าที่	ครูระดับม.ศ.ต้น				ครูระดับม.ศ.ปลาย			
	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์				อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	พิสัย	ฐานนิยม	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	15-20	18	18	18.50	12-18	15	15	15.83
หัวหน้าสาขาวิชา	12-22	18	18	17.58	8-20	15	15	15.03
ครู	10-22	18	18	17.21	8-20	15	15	14.97

ตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ครูที่สอนระดับม.ศ.ต้น ควรสอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง (ลูกะแนนฐานนิยม) และครูที่สอนระดับม.ศ.ปลาย ควรสอนสัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง (ลูกะแนนฐานนิยม)

ตารางที่ 29

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูหัวหน้าสาขาวิชา

ตำแหน่งหน้าที่	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัชฌิมฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	6 - 16	12	12	12.77
หัวหน้าสาขาวิชา	5 - 20	12	12	12.14
ครู	3 - 20	12	12	12.54

ตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่าหัวหน้าสาขาวิชาควรสอนสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง (คุุคะแนนฐานนิยม)

ตารางที่ 30

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูบรรณาธิการ

ตำแหน่งหน้าที่	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัชฌิมฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	0 - 15	6	6	7.13
หัวหน้าสาขาวิชา	0 - 18	10	10	7.26
ครู	0 - 18	10	8	6.80

ตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าสาขาวิชาและครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่าครูบรรณาธิการควรสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง แต่อาจารย์ใหญ่ส่วนมากมีความเห็นว่า ครูบรรณาธิการ ควรสอนสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง (คุุคะแนนฐานนิยม)

ตารางที่ 31

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูแนะแนว

ตำแหน่งหน้าที่	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัชฌมฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	0 - 15	10	10	8.46
หัวหน้าสายวิชา	0 - 18	10	10	9.14
ครู	0 - 18	10	10	8.43

ตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสายวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ครูแนะแนวควรสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง

ตารางที่ 32

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูพยาบาล

ตำแหน่งหน้าที่	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัชฌมฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	4 - 16	6	8	8.60
หัวหน้าสายวิชา	0 - 18	0	6	7.07
ครู	0 - 18	10	8	7.14

ตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสายวิชา และครู มีความเห็นแตกต่างกัน อาจารย์ใหญ่ส่วนมากมีความเห็นว่า ครูพยาบาลควรสอนสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง - หัวหน้าสายวิชาส่วนมากมีความเห็นว่า ครูพยาบาลไม่ควรทำการสอน แต่ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ครูพยาบาลควรสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง

ตารางที่ 33

ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูธุรการ

ตำแหน่งหน้าที่	อัตราการสอนเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์			
	พิสัย	ฐานนิยม	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ใหญ่	0 - 16	0	5	5.03
หัวหน้าสาขาวิชา	0 - 18	5	6	6.63
ครู	0 - 18	0	6	6.16

ตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่าครูธุรการไม่ควรช่วยการสอน แต่หัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูธุรการควรสอนสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

เปรียบเทียบความเห็นของอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชาและครูเกี่ยวกับอัตรา
การสอนของครูกับอัตราการสอนโดยเฉลี่ยที่ครูปฏิบัติจริง

ประเภทของครู	ความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอน			อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของครู		
	อาจารย์ใหญ่	หัวหน้าสาขาวิชา	ครู	ร.ร. ขนาดเล็ก	ร.ร. ขนาดกลาง	ร.ร. ขนาดใหญ่
ครูที่สอนม.ศ. ต้น	18.50	17.58	17.21	17.92	18.17	19.48
ครูที่สอนม.ศ. ปลาย	15.83	15.03	14.97	16.30	17.21	17.34
ครูหัวหน้าสาขาวิชา	12.77	12.14	12.54	16.69	17.96	16.80
ครูบรรณาธิการ	7.13	7.26	6.80	15.00	9.33	8.50
ครูแนะแนว	8.46	9.14	8.43	15.20	-	12.00
ครูธุรการ	5.03	6.63	6.16	9.00	12.00	8.00

ตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่หัวหน้าสาขาวิชา และครูมีความเห็นเกี่ยวกับอัตราการสอนของครูประเภทต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูมัธยมศึกษาตอนต้น อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าจำนวนชั่วโมงในการสอนต่อสัปดาห์ควรเป็น 18.50 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 17.58 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 17.21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าจำนวนชั่วโมงในการสอนต่อสัปดาห์ควรเป็น 15.83 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 15.03 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 14.97 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูหัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็น 12.77 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 12.14 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 12.54 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูบรรณารักษ์ อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็น 7.13 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 7.26 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 6.80 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูแนะแนว อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็น 8.46 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 9.14 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 8.43 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เกี่ยวกับอัตราการสอนของครูธุรการ อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็น 5.05 หัวหน้าสาขาวิชามีความเห็นว่าควรเป็น 6.63 และครูมีความเห็นว่าควรเป็น 6.16 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในเรื่องอัตราการสอนโดยเฉลี่ยที่ครูทำการสอนจริง จะสังเกตได้ว่าแตกต่างกันไปตามประเภทของครู และตามขนาดของโรงเรียน

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 17.92 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 18.17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 19.48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 16.30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 17.21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 17.34 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสายวิชา ของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 16.69 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 17.96 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 17.34 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของครูบรรณาธิการ ของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 15.00 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 9.33 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 8.50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของครูแนะแนว ของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 15.20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ครูโรงเรียนขนาดกลางไม่มีสุมตัวอย่าง) และของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 12.00 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อัตราการสอบโดยเฉลี่ยของครูธุรการ ของครูโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูโรงเรียนขนาดกลางเท่ากับ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เท่ากับ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ที่น่าสนใจก็คือ ครูบรรณาธิการในโรงเรียนขนาดเล็กสอบมากกว่าครูบรรณาธิการในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และครูธุรการในโรงเรียนขนาดกลางสอบมากกว่าครูธุรการในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่

ถ้าเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอัตราการสอบที่เหมาะสมของครูประเภทต่าง ๆ กับอัตราการสอบที่ครูทำการสอนจริง จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากต้องการให้อัตราการสอบของครูทุกระดับทุกประเภทลดลงกว่าที่ปฏิบัติจริง ๆ

ความเห็นของอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูเกี่ยวกับจำนวนสาขาวิชาและจำนวนระดับชั้นที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ

ระดับม.ศ.ต้น

ตารางที่ 35

จำนวนสาขาวิชาที่ครูม.ศ.ต้นควรทำการสอน

ตำแหน่งหน้าที่	สอน 1 สาขาวิชา		สอน 2 สาขาวิชา		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	7	23.33	23	76.67	30	100.00
หัวหน้าสาขาวิชา	18	32.14	38	67.86	56	100.00
ครู	140	42.94	186	57.06	326	100.00
รวม	165	40.05	247	59.95	412	100.00

ตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ครูที่สอนระดับม.ศ.ต้น ควรสอนคนละ 2 สาขาวิชา

ตารางที่ 36

จำนวนระดับชั้นที่กรม.ศ.ต้นควรทำการสอน

ตำแหน่งหน้าที่	สอบ 1 ระดับชั้น		สอบ 2 ระดับชั้น		สอบ 3 ระดับชั้น		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	14	46.67	12	40.00	4	13.33	30	100.00
หัวหน้าสาขาวิชา	17	30.36	28	50.00	11	19.64	56	100.00
ครู	119	36.50	136	41.72	71	21.78	326	100.00
รวม	150	36.41	176	42.72	86	20.87	412	100.00

ตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ส่วนมากมีความเห็นแตกต่างกับหัวหน้าสาขาวิชาและครูเกี่ยวกับจำนวนระดับชั้นที่กรม.ศ.ต้นควรทำการสอน

อาจารย์ใหญ่ ส่วนมากมีความเห็นว่า กรม.ศ.ต้นควรสอน 1 ระดับชั้น (46.67%) รองลงมาคือสอบ 2 ระดับชั้น (40.00%) และสอบ 3 ระดับชั้น (13.33%)

หัวหน้าสาขาวิชาและครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่ากรม.ศ.ต้นควรสอน 2 ระดับชั้น (50.00% และ 41.72%) รองลงมาคือสอบ 1 ระดับชั้น (30.36% และ 36.50%) และสอบ 3 ระดับชั้น (19.64% และ 21.78%)

ระดับม.ศ.ปลาย

ตารางที่ 37

จำนวนสาขาวิชาที่กรม.ศ.ปลายควรนำการสอน

ตำแหน่งหน้าที่	สอน 1 สาขาวิชา		สอน 2 สาขาวิชา		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	17	56.67	13	43.33	30	100.00
หัวหน้าสาขาวิชา	31	55.36	25	44.64	56	100.00
ครู	194	59.51	132	40.49	326	100.00
รวม	242	58.73	170	41.26	412	100.00

ตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ครูที่สอนระดับม.ศ.ปลาย ควรสอนคนละ 1 สาขาวิชา

ตารางที่ 38

จำนวนระดับชั้นที่ครู ม.ศ. ปลายควรวางการสอน

ตำแหน่งหน้าที่	สอน 1 ระดับชั้น		สอน 2 ระดับชั้น		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	8	26.67	22	73.33	30	100.00
หัวหน้าสายวิชา	14	25.00	42	75.00	56	100.00
ครู	117	35.89	209	64.11	326	100.00
รวม	139	33.74	273	66.26	412	100.00

ตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสายวิชา และครูส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ครูที่สอนในระดับ ม.ศ. ปลาย ควรสอนได้ 2 ระดับชั้น

ข้อคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 39

ปัญหาในการปฏิบัติงานของครู

เลขที่	ปัญหาเกี่ยวกับ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่	
		คะแนน	%	คะแนน	%	คะแนน	%
1.	นักเรียน	64	29.36	124	21.83	133	20.62
2.	อัตราการสอน	31	14.22	53	9.33	47	7.28
3.	อุปกรณ์การสอน	28	12.84	53	9.33	104	16.13
4.	ผู้บริหาร	23	10.55	61	10.74	106	16.45
5.	ระบบการบริหาร	20	9.17	78	13.73	96	14.88
6.	การคมนาคม	16	7.34	4	0.70	2	0.31
7.	บุคลากร	7	3.21	52	9.16	39	6.06
8.	หลักสูตรแบบเรียน	7	3.21	5	0.88	22	3.41
9.	เพื่อนร่วมงาน	6	2.75	30	5.28	33	5.11
10.	ปัญหาส่วนตัว	5	2.29	79	13.91	25	3.87
11.	การอบรม	4	1.84	4	0.70	-	-
12.	สวัสดิการของโรงเรียน	4	1.84	9	1.59	12	1.85
13.	สภาพโรงเรียน	3	1.38	16	2.82	26	4.03
รวม		218	100.00	568	100.00	645	100.00

ตารางที่ 39 แสดงให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ปัญหาที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนแต่ละประเภทตรงกับ คือปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน-
ส่วนปัญหาอันดับรอง ๆ ลงมา มีส่วนที่คล้ายคลึงกันบ้าง และแตกต่างกันบ้าง

โรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาอันดับที่สองคือ ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการสอนของครู (31 คะแนน หรือ 14.22%) ปัญหาอันดับที่สามเป็นปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน (28 คะแนน หรือ 12.84%) ปัญหาอันดับที่สี่ เป็นปัญหาคำนับผู้บริหาร (23 คะแนน หรือ 10.55%) ปัญหาอันดับที่ห้าคือ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน (20 คะแนน หรือ 9.17%) สิ่งที่สำคัญในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน (3 คะแนนหรือ 1.38%)

โรงเรียนขนาดกลาง ปัญหาอันดับที่สอง คือ ปัญหาส่วนตัวของครู (79 คะแนน หรือ 13.91%) ปัญหาอันดับที่สามคือปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน ซึ่งมีน้ำหนักใกล้เคียงกับปัญหาที่สองมาก (78 คะแนน หรือ 13.73%) ปัญหาอันดับที่สี่ ได้แก่ปัญหาคำนับผู้บริหาร (61 คะแนน หรือ 10.74%) ปัญหาอันดับที่ห้า มี 2 ปัญหา เพราะน้ำหนักเท่ากัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการสอนของครู และปัญหาคำนับอุปกรณ์การสอน (53 คะแนน หรือ 9.33%) ปัญหาสำคัญอันดับสุดท้ายของโรงเรียนขนาดกลางมี 2 ปัญหา คือ ปัญหาคำนับการคมนาคม และปัญหาเกี่ยวกับการอบรม (In - Service Training) (4 คะแนน หรือ 0.70%)

สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ ปัญหาอันดับที่สอง คือ ปัญหาคำนับตัวผู้บริหาร (106 คะแนน หรือ 16.45%) อันดับที่สามคือ ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน (104 คะแนน หรือ 16.13%) อันดับสี่ได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน (96 คะแนน หรือ 14.88%) ปัญหาอันดับที่ห้าเกี่ยวกับอัตราการสอนของครู (47 คะแนน หรือ 7.28%) ปัญหาสำคัญอันดับสุดท้ายของโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ปัญหาคำนับการคมนาคม (2 คะแนน หรือ 0.31%) ส่วนปัญหาคำนับการอบรม ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผู้ใดกล่าวถึง

รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา มีรายละเอียดพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน
  - ระดับสติปัญญาไม่เท่ากัน
  - พื้นความรู้ไม่เท่ากัน
  - ไม่ตั้งใจเรียน
  - สนใจเรียนเป็นบางวิชา
  - ขาดเรียนเสมอ
  - จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากเกินไป
  - ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ
  - ขาดระเบียบวินัย และไม่เคารพครูอาจารย์
  - ไม่ชอบการค้นคว้าเพิ่มเติม
  - ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น
  - มีปัญหาทางครอบครัว สุขภาพ และเศรษฐกิจ

2. ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการสอนของครู
  - จำนวนชั่วโมงสอนแต่ละสัปดาห์มากเกินไป
  - ต้องสอนหลายระดับชั้น
  - ต้องสอนแทนครูที่ขาด

3. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ประกอบการสอน
  - ขาดห้องวิชาเฉพาะ เช่น ห้องฝึกงาน ห้องศิลปปฏิบัติ ห้องวิทยาศาสตร์
  - ขาดห้องสมุด
  - ถ้าทางโรงเรียนมีห้องสมุด หนังสือในห้องสมุดก็น้อยและเก่าเกินไป

- ขาดเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ทำให้ไม่สะดวกในการพิมพ์เอกสารประกอบการสอน
เพื่อแจกนักเรียน
- ไม่มีไฟฟ้าตามห้องเรียน
- ม้านั่ง โต๊ะเรียนมีไม่พอกับจำนวนนักเรียน
- ครูต้องซื้อ จั๊กหา หรือทำอุปกรณ์ประกอบการสอนเอง
- ไม่มีตู้เก็บอุปกรณ์ประกอบการสอน

4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร

- ขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารและผู้ที่บังคับบัญชา
- ผู้บริหารขาดความยุติธรรม
- ไม่ศึกษาค้นคว้าผลงาน ไม่กระตือรือร้นต่องานเท่าที่ควร
- สั่งงานไม่รัดกุม ไม่ชัดเจน
- ผู้บริหารไม่สนับสนุนหรือส่งเสริมผู้ที่บังคับบัญชา เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
และการศึกษาต่อ
- ผู้บริหารเบียดบังเอาแต่ใจตนเอง
- ผู้บริหารไม่รู้จักวางแผนงานล่วงหน้า

5. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน

- จัดตารางสอนไม่เหมาะสม ไม่สมเหตุผล เช่น วิชาที่ต้องใช้การคิดคำนวณ
สอนก่อน
- ไม่มีนโยบายของโรงเรียนที่แน่นอน
- การแบ่งงานไม่เหมาะสม ครูมีงานมากน้อยไม่เท่ากัน และบางคนทำงาน
หลายคาบ เช่น สอนและทำหน้าที่แนะแนวหรือบรรณาธิกด้วย

- ขาดการประสานงานระหว่างสายวิชาต่าง ๆ หรือกลุ่มชั้นเรียนต่าง ๆ
- ระบบสื่อสาร (Communication) ไม่ดี

6. ปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคม

- โรงเรียนอยู่ไกล การคมนาคมไม่สะดวก ระยะห่างจากถนนถึงโรงเรียนไกล รถเช่าออกไม่ไ้
- ทางเดินจากถนนถึงโรงเรียนไม่ดี หน้าฝนลำบากมาก

7. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

- ขาดครูและเจ้าหน้าที่เฉพาะ เช่น วิชาครูพลศึกษา ครูพยาบาล เสมียน พิมพ์
- การจัดบุคลากรไม่เหมาะสมทำให้เกิดปัญหา เช่น ครูหลายคนสอนวิชาเดียวกัน เกิดปัญหาค่านรายละเอียบของเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน และลำบากต่อการออกข้อสอบ ตรวจข้อสอบ

8. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและแบบเรียน

- หลักสูตรบางวิชาเนื้อหาหนักและยากเกินไป ไม่เหมาะแก่ชั้นเรียนและวัยของเด็ก
- บางวิชาใช้เวลาเรียนต่อสัปดาห์น้อยเกินไป
- แบบเรียนบางเล่มไม่เหมาะสม อธิบายไม่ชัดเจน และขาดรูปภาพประกอบ
- บางวิชา เนื้อหาวิชาซ้ำสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

9. ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน

- ครูแตกแยกกันเป็นหมู่เป็นพวก ขาดความสามัคคี
- ครูขาดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย
- ครูบางคนมาทำงานสาย หยุดงานบ่อย ทำให้เพิ่มงานคนอื่น
- ครูบางคนไม่รักษาเวลาในการสอน เข้าห้องเรียนและออกจากห้องเรียนไม่ตรงเวลา
- ขาดความร่วมมือจากเพื่อนครูในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมทางค่านิยมวิชาการ

10. ปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาความเครียด สุขภาพ ครอบครัว

- รายได้ไม่พอกับรายจ่าย
- ต้องทำงานอื่นเพื่อหารายได้พิเศษ
- ต้องเลี้ยงดูบุตรเล็ก ๆ ทำให้เหน็ดเหนื่อย อคนอน
- ขาดที่อยู่อาศัย
- มีโรคประจำตัว

11. ปัญหาเกี่ยวกับการอบรม (In - service Training)

- ขาดการอบรมเพื่อความเจริญงอกงามทางค่านิยมอาชีพ (Professional Growth) และค่านิยมวิชาการ
- บางวิชาทำการอบรมซ้ำ ๆ กันบ่อยครั้ง นำไป

12. ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของโรงเรียน

- ไม่มีรถโรงเรียนสำหรับใช้ติดต่อราชการ
- ไม่มีห้องพักรู

- ซากไฟฟ้า น้ำประปา พัดลม
- ของบประมาณซื้อหนังสือและอุปกรณ์การสอนได้ยาก

13. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพโรงเรียน

- มีเสียงรบกวนจาก รถยนต์ รถไฟ เรือยนต์ เรือหางยาว เครื่องบิน
- มีกลิ่นเหม็นจากท่อระบายน้ำ
- ห้องเรียนทึบ หลังคารั่ว แสงสว่างมากหรือน้อยเกินไปไม่ได้สัดส่วน
- ไม่มีห้องประชุม ห้องอาหาร

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ทำให้ทราบว่า

ครูส่วนมากได้ทำการสอนหรือทำงานตรงตามวุฒิความสามารถของตน
อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใกล้เคียงกับผลสำรวจวิเคราะห์
อัตราการสอนโดยเฉลี่ยของหัวหน้าสาขาวิชาและครูที่ได้จากโรงเรียนที่ทำการศึกษาเฉพาะราย
บุคคลแบบสอบถามส่วนมาก ทั้งอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูต้องการให้
อัตราการสอนของครูทุกระดับทุกประเภทนอกว่าที่ปฏิบัติจริง ๆ

ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน